

Het Future Ready Lawyer Rapport 2024

Juridische innovatie: vooroplopen of achterblijven?

De impact van GenAI in de juridische sector

Inhoud

- 3 [Inleidende verklaring](#)
- 4 [Wat valt op en wat valt te verwachten: belangrijkste bevindingen en trends](#)
- 6 [GenAI omarmen: de toekomst van juridische innovatie](#)
- 8 [Herdefiniëren van juridische bedrijfspraktijken](#)
- 10 [Aantrekken van juridisch talent met salarispakket, cultuur en voortdurende scholing](#)
- 12 [De weg vinden in het ESG-landschap terwijl de vraag toeneemt](#)
- 14 [Conclusie](#)
- 15 [Experts aan het woord](#)

Voorwoord

De juridische sector bevindt zich op een kantelpunt, nu technologische vooruitgang de manier waarop juridische professionals werken blijft veranderen. Het Wolters Kluwer *Future Ready Lawyer Rapport 2024* belicht de impact van *generative artificial intelligence* (GenAI) en de belangrijke trends die de sector vormgeven. Het rapport beschrijft hoe advocatenkantoren technologie omarmen om te voldoen aan de behoeften van hun cliënten, en hoe bedrijfsjuristen en medewerkers op juridische afdelingen dat doen om hun bedrijven te ondersteunen in een steeds complexere omgeving. Hoe verder de technologie zich ontwikkelt, hoe meer juridische professionals op zoek gaan naar manieren om hun praktijk, dienstenaanbod en werkprocessen aan te passen om competitief te blijven in dit veranderende landschap.

Dit rapport onthult belangrijke trends die de juridische sector in de komende drie jaar aanzienlijk zullen beïnvloeden, ook al maken snelle veranderingen het steeds uitdagender om vooruit te kijken. Die trends omvatten toenemende kosten en prijsdruk, de escalerende uitdagingen van informatiebeveiligingsbeheer, omgaan met de groeiende hoeveelheid en complexiteit van informatie, en het vermogen om top juridisch talent aan te trekken en te behouden. De snelle vooruitgang van GenAI is verweven met al deze trends, waardoor advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven onder druk komen te staan om waakzaam, nieuwsgierig en open te blijven voor veranderingen om voorop te blijven lopen.

Het *Future Ready Lawyer Rapport 2024* biedt waardevolle inzichten voor ons – de directie van Wolters Kluwer Legal & Regulatory – om de ambities en uitdagingen van onze klanten te begrijpen en te zien hoe zij daarmee omgaan. Dat inzicht helpt ons de toegevoegde waarde te leveren die we elke dag opnieuw willen bieden. Bovendien is het doel van het rapport om juridische professionals in staat te stellen hun weg te vinden in het veranderende landschap, hen te inspireren om technologische vooruitgang te omarmen en zichzelf te positioneren als toekomstbestendige leiders in de sector.

Martin O'Malley
CEO, Wolters Kluwer Legal & Regulatory

Inleiding

De opkomst van generative AI (GenAI) en andere geavanceerde technologieën blijft de lat hoger leggen, en zelfs vastleggen, voor advocatenkantoren, juridische afdelingen van bedrijven en andere leden van het juridische ecosysteem die willen beweren 'toekomstbestendig' te zijn. Zoals het *Future Ready Lawyer Rapport 2024* aantoont, gebruiken en adopteren juridische professionals over de hele wereld GenAI in steeds meer aspecten van hun werk, maar dat is niet zonder uitdagingen en obstakels.

De potentiële voordelen van het gebruik van geavanceerde technologieën zijn al indrukwekkend, en de deelnemers aan de enquête bevestigen dat de verwachtingen rond het verbeteren van efficiëntie, procesautomatisering en juridisch onderzoek blijven groeien.

Naarmate de technologie vordert, evolueren de regels, verandert de arbeidsmarkt en past de juridische sector zich aan. Het zesde jaarlijkse *Future Ready Lawyer Rapport* richt zich op de invloed van GenAI op het juridische beroep en belangrijke trends die de juridische sector in de komende drie jaar zullen vormgeven.

Het rapport kijkt echter ook verder dan GenAI en raakt aan mogelijke heroverweging van bedrijfsmodellen, diverse talentmanagementstrategieën en hoe juridische professionals omgaan met de groeiende vraag naar expertise op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG).

De resultaten van de enquête geven een inzicht in de belangrijkste uitdagingen en kansen die juridische professionals nu ervaren - en daarmee bieden ze begeleiding bij het navigeren door de nabije toekomst.

Wat valt op? Belangrijkste bevindingen van de enquête

GenAI

De meest opvallende trend is de integratie van GenAI, die fundamenteel verandert hoe juridische professionals hun dagelijkse taken benaderen. Maar liefst 76% van de juridische professionals op juridische afdelingen van bedrijven gebruikt GenAI minstens één keer per week, evenals 68% van hun tegenhangers bij advocatenkantoren; 35% op juridische afdelingen en 33% bij advocatenkantoren gebruikt het zelfs dagelijks. Ook verwacht 65% van de juridische professionals dat de investering in AI-technologie op hun werkplek de komende drie jaar zal toenemen.

Deze toename in het gebruik van GenAI illustreert dat de sector technologie omarmt om complexe juridische uitdagingen en de groeiende vraag van cliënten aan te pakken.

Uurtje factuurtje

Technologische innovatie zou traditionele bedrijfsmodellen potentieel kunnen hervormen. In totaal verwacht 60% van de juridische professionals dat door AI gedreven efficiëntie de dominantie van het factureren per uur zal verminderen. Meer dan de helft van de ondervraagde juridische professionals (56%) voelt zich goed voorbereid om hun bedrijfspraktijken, dienstenaanbod, werkprocessen en prijsmodellen aan te passen als reactie op de implementatie van AI-technologie. Aanpassingsvermogen zal cruciaal blijken nu innovatie de juridische sector blijft doordringen.

Aantrekking en behoud van talent

Als het gaat om hun werkplek, benadrukt de meerderheid van de juridische professionals (81%) de noodzaak van een acceptabele work-lifebalance; het is interessant dat 82% het ermee eens is dat hun organisatie goed presteert op dat gebied. Andere belangrijke factoren voor het aantrekken en behouden van talent zijn onder meer competitieve salarispakketten en professionele ontwikkeling en training. Bij het aannemen van juridisch personeel zegt 72% dat technologische expertise een belangrijke eigenschap is voor potentiële medewerkers.

Milieu, Maatschappij en Governance (ESG)

Als het gaat om de voorbereiding op de groeiende vraag naar ESG-expertise zijn er verschillen tussen juridische afdelingen van bedrijven en advocatenkantoren. De bevindingen laten zien dat 41% van de juridische professionals in bedrijven zich zeer goed voorbereid voelt om te voldoen aan de vraag naar ESG-gerelateerde juridische expertise; 12% gaf aan dat ze zich niet echt of helemaal niet voorbereid voelen. Aan de andere kant uitten advocatenkantoren minder vertrouwen, met slechts 29% die aangaf zich zeer goed voorbereid te voelen en 24% die zei zich niet erg of helemaal niet voorbereid te voelen. Er is ook een verschil in het aanbieden van ESG-training aan personeel: 56% van de juridische afdelingen van bedrijven biedt ESG-training aan, tegenover 45% van de advocatenkantoren.

76%

van de juridische afdelingen gebruikt GenAI minstens één keer per week

68%

van de advocatenkantoren gebruikt GenAI minstens één keer per week

65%

verwacht een toename van investeringen in AI-technologie over de komende drie jaar

60%

van de juridische professionals verwacht dat AI de dominantie van factureerbare uren zal verminderen

81%

geloofd dat het aanbieden van een aanvaardbare work-lifebalance de belangrijkste factor is bij het aantrekken van talent

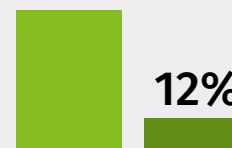
72%

geloofd dat het bevorderen van diversiteit en inclusie in de werkomgeving essentieel is

Voldoen aan ESG-vereisten

Juridische afdeling

41%

41% voelt zich zeer goed voorbereid om te voldoen aan de ESG-verantwoordelijkheden van hun organisatie, 12% voelt zich niet erg of helemaal niet voorbereid.

Advocatenkantoor

29%

29% voelt zich zeer goed voorbereid om aan de vraag van de klant naar ESG-diensten te voldoen, 24% voelt zich niet erg of helemaal niet voorbereid.

Wat valt te verwachten?

Vijf belangrijke trends die waarschijnlijk een aanzienlijke impact zullen hebben op de juridische sector in de komende drie jaar

1. Omgaan met kosten- en prijsdruk

Dit werd door 74% van de respondenten genoemd als een belangrijke trend — maar 80% voelt zich voorbereid om deze kosten- en prijsdruk effectief aan te pakken in de komende drie jaar. Technologie is één manier om de productiviteit aan te pakken als middel om de kloof te overbruggen en deze druk het hoofd te bieden. In dat kader zegt 65% van de deelnemers aan de enquête dat ze verwachten meer te gaan investeren in AI.

2. Stijgende uitdagingen bij het beheren van informatiebeveiliging

Bijna driekwart (74%) van de juridische professionals ziet de escalerende uitdagingen die het beheren van informatiebeveiliging met zich meebrengt en hoe dat een impact heeft op hun organisaties; 33% verwacht zelfs een aanzienlijke impact. En hoewel 80% zegt dat hun organisaties over het algemeen voorbereid zijn om de evoluerende beveiligingsuitdagingen in de komende drie jaar aan te pakken, voelt slechts 29% zich 'zeer goed voorbereid.'

3. Groeiende impact van GenAI

De meerderheid van de ondervraagde professionals (71%) verwacht dat de snelle vooruitgang van GenAI de komende drie jaar van invloed zal blijven op kantoren en juridische afdelingen van bedrijven, waarbij 31% een aanzienlijke impact verwacht. Hoewel 69% van de deelnemers zegt dat ze over het algemeen voorbereid zijn om deze impact aan te pakken, voelt slechts 26% zich 'zeer goed voorbereid.'

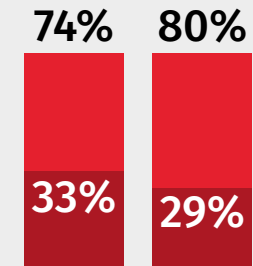
4. Stijgende hoeveelheid en complexiteit van informatie

Een aanzienlijke 73% van de ondervraagde juridische professionals uitte zorgen over het omgaan met de toegenomen hoeveelheid en complexiteit van informatie. Tegelijkertijd voelt 82% zich voorbereid om die uitdaging in de komende drie jaar aan te pakken.

5. Talent aantrekken en behouden

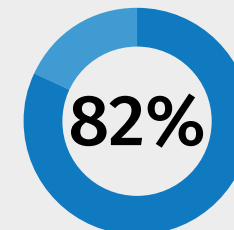
Het aantrekken en behouden van top juridisch talent zal een veelzijdige aanpak blijven vereisen, met een sterke nadruk op het bevorderen van een acceptabele work-lifebalance, naast het aanbieden van een competitief salarispakket en professionele ontwikkeling en training. Het goede nieuws is dat de meeste juridische organisaties het belang van die factoren erkennen.

Impact van het omgaan met cyber security uitdagingen

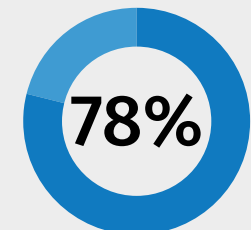

74% van de juridische professionals ziet stijgende uitdagingen op het gebied van informatiebeveiliging, met 33% die een aanzienlijke impact verwacht. Terwijl 80% zich voorbereid voelt op toekomstige beveiligingsobstakels voelt slechts 29% zich 'zeer goed voorbereid.'

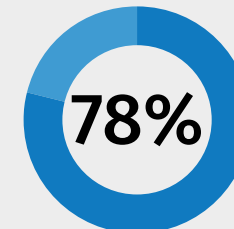
Hoe juridische organisaties talent aantrekken

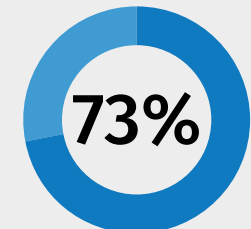
Acceptabele work-lifebalance

Competitieve salarispakketten

Bieden van professionele ontwikkeling en training

Investeren in de nieuwste juridische technologieën

GenAI omarmen: de toekomst van juridische innovatie

Belangrijkste inzichten

- Juridische professionals nemen actief GenAI aan om hun efficiëntie te verbeteren en hun vermogen om aan de groeiende vraag van klanten te voldoen.
- De belangrijkste toepassingen van GenAI in het juridische veld zijn onderzoek, analyse en documentautomatisering.
- De drie belangrijkste uitdagingen bij het aannemen van GenAI zijn moeilijkheden met integratie, onbetrouwbaarheid van de resultaten van GenAI en ethische zorgen over AI en gegevensbescherming.

De resultaten van het *Future Ready Lawyer Rapport 2024* tonen aan dat juridische professionals een bewuste inspanning leveren om GenAI te benutten om de efficiëntie te verbeteren en aan de groeiende vraag van klanten te voldoen: de bevindingen laten zien dat 76% van de juridische professionals op juridische afdelingen van bedrijven en 68% bij advocatenkantoren GenAI minstens één keer per week gebruikt; 35% op juridische afdelingen en 33% bij advocatenkantoren gebruikt het zelfs dagelijks.

Aan de andere kant meldt 18% van de professionals bij advocatenkantoren en 8% op juridische afdelingen van bedrijven geen gebruik te maken van GenAI in hun juridische werk.

Hoe profiteren juridische professionals dan van GenAI in hun werk? De enquête toont aan dat ze het in de eerste plaats gebruiken voor juridische processen waarbij veel gedetailleerde informatie moet worden beheerd - om zo hun efficiëntie te verhogen en handmatige taken te verminderen. Juridisch onderzoek, analyse en documentautomatisering worden steeds meer AI-gedreven, voornamelijk door de mogelijkheid van GenAI om grote datasets snel te verwerken.

Expert aan het woord

“De grootste uitdaging voor advocaten bij het implementeren van GenAI is angst - en die angst wordt gevoed door een gebrek aan begrip. Managing partners van advocatenkantoren spelen een cruciale rol bij het helpen overwinnen van deze angsten.”

Robert Ambrogi

Publisher, LawSites blog/LawNext podcast

De top 5 taken waar juridische afdelingen en advocatenkantoren de impact van GenAI zien op het gebied van efficiëntie

	Juridische afdeling	Advocatenkantoor
1. Procesautomatisering	79%	67%
2. Tijdsbeheer	76%	66%
3. Training en ontwikkeling	76%	60%
4. Strategische planning van doelen en taken	72%	62%
5. Samenwerking	74%	58%

Advocatenkantoren vinden GenAI niet zo impactvol voor efficiëntie en effectiviteit als juridische afdelingen van bedrijven. Toch erkennen meer dan de helft van de advocatenkantoren (58%) en bijna driekwart van de juridische afdelingen van bedrijven (73%) het potentieel van GenAI en zijn ze van plan aanzienlijk meer te investeren in AI in de komende drie jaar.

Enthousiasme voor de voordelen van GenAI is slechts een deel van het verhaal; er zijn ook zorgen en uitdagingen.

Als het gaat om het integreren van GenAI in bestaande workflows, lijkt de drempel hoger voor juridische afdelingen: meer dan een derde (37%) van de werknemers van advocatenkantoren en 42% van hun zakelijke tegenhangers zegt uitdagingen te ervaren bij het integreren van GenAI met bestaande juridische systemen en processen.

Een deel van de uitdaging rond GenAI-integratie is weten hoe de technologie te gebruiken om er op een verantwoorde manier mee om te gaan, ethisch en met maximaal effect. Er is een overweldigende consensus over het belang van GenAI-training: 71% van de deelnemers aan het onderzoek zegt dat ze ofwel al formele training volgen of zal dat het komende jaar moeten doen. Echter, 30% van de advocatenkantoren en juridische afdelingen gaf al aan dat hun organisatie zulke trainingsprogramma's momenteel niet aanbiedt.

Beleid advocatenkantoren en juridische afdelingen over GenAI-training

71%

van de deelnemers aan de enquête zal in het komende jaar formele GenAI training moeten volgen.

30%

zegt dat hun organisatie momenteel zo'n training niet aanbiedt.

Naast de technische aspecten spelen er ook vertrouwenskwesaties rond GenAI. 41% van de respondenten van advocatenkantoren uitten twijfels over de kwaliteit van GenAI - een sentiment dat werd gedeeld door 37% van de collega's op juridische afdelingen. Ethische zorgen over AI en gegevensbescherming zijn ook belangrijke kwesties voor ongeveer 37% van de advocatenkantoren en 41% van de juridische afdelingen.

Expert aan het woord

“Als bedrijfsjurist wil ik dat externe adviseurs op wie ik een beroep doe technologie gebruiken, vooral waar het de winst positief beïnvloedt - maar ik wil er ook op kunnen vertrouwen dat juristen nadenken over hoe nieuwe technologieën worden gebruikt.”

Janet LeVee

Vicepresident en Associate General Counsel,
Wolters Kluwer Legal & Regulatory

Besluit

GenAI is niet langer optioneel, maar een realiteit in de juridische sector. Om relevant te blijven en efficiënte diensten te leveren, moeten juridische professionals GenAI effectief toepassen in hun werk. Tegelijkertijd moeten juridische werkplekken de omgeving creëren om dit mogelijk te maken. Dat vereist voortdurende training over hoe GenAI zowel technisch als ethisch moet worden gebruikt, naadloze integratie in bestaande workflows en technologie, en het inhuren van juridische professionals met de juiste technologische vaardigheden.

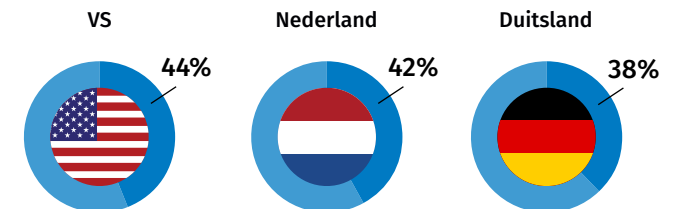
Met betrekking tot de genoemde vertrouwenskwesaties moeten advocaten waakzaam blijven om GenAI-specifieke problemen zoals hallucinaties op te sporen. Dit kan betekenen dat kantoren hun beoordelingsprocessen moeten optimaliseren om fouten en verkeerde informatie tijdig op te sporen.

Landenfeitjes

Landen die voorlopers in het gebruik van GenAI

Percentage juridische professionals dat GenAI minstens één keer per dag gebruikt in hun juridische werk

Herdefiniëren van juridische bedrijfspraktijken

Belangrijkste inzichten

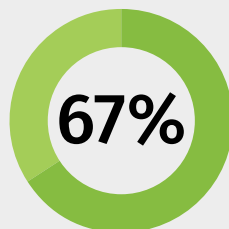
- De overgrote meerderheid van juridische professionals verwacht dat GenAI traditionele juridische bedrijfsmodellen zal transformeren en de weg zal banen voor efficiëntere dienstverlening en innovatieve prijsmodellen.
- De impact van GenAI verandert de verwachtingen van klanten, waardoor advocatenkantoren gedwongen worden de technologie aan te nemen om snellere antwoorden, grotere factureringstransparantie en gepersonaliseerde juridische strategieën te bieden.
- Juridische professionals maken ook steeds meer gebruik van alternatieve juridische dienstverleners om taken te beheren die kosteneffectief kunnen worden uitbesteed.

De juridische sector ziet verschillende verschuivingen in traditionele juridische bedrijfsmodellen - van de impact van GenAI tot externe aanbieders inschakelen om hun werk te ondersteunen.

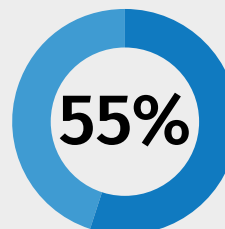
Een van de ruimer besproken onderwerpen is het effect van GenAI op het factureren per uur. Niet minder dan 60% van alle respondenten gelooft dat AI-gedreven efficiëntieverbeteringen een impact zullen hebben op de dominantie van het factureerbare uur, terwijl 20% zelfs een aanzienlijke impact voorziet (hoogste score op een 5-puntsschaal). In het algemeen verwachten bedrijfsjuridische afdelingen iets meer dan advocatenkantoren dat GenAI invloed zal hebben op de dominantie van het factureren per uur als bedrijfsmodel: 67% versus 55%.

Verwachting dat AI-gedreven efficiëntie de dominantie van het factureren per uur zal beïnvloeden

Juridische afdeling

Advocatenkantoor

Een andere verwachting is dat GenAI de behoefte aan juridisch personeel kan verminderen – meer dan een derde (38%) van de respondenten gaf dit aan.

Het goede nieuws is dat juridische professionals optimistisch zijn over het aanpassen aan het voortdurend veranderende juridische landschap. Meer dan de helft van de deelnemers aan de enquête (56%) voelt zich goed voorbereid om hun bedrijfspraktijken, dienstenaanbod, workflows en prijsmodellen aan te passen in reactie op het implementeren van AI-technologie. Dat aanpassingsvermogen is cruciaal nu GenAI zich verder blijft ontwikkelen en integreren in de juridische sector.

Expert aan het woord

“AI zal zonder twijfel de behoefte aan personeel dat routinematig werk doet, verminderen. Tegelijkertijd versnelt GenAI nu al de behoefte voor advocatenkantoren en juridische organisaties om een nieuwe generatie technologisch onderlegde professionals aan te nemen.”

Robert Ambrogi
Publisher, LawSites blog/LawNext podcast

Met of zonder GenAI: een voortdurende zakelijke trend blijft het uitbesteden van werk aan alternatieve juridische dienstverleners. In plaats van hen als een bedreiging te zien, beschouwen de meeste advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven hen als waardevolle partners. De voornaamste taken die meer dan de helft (57%) van de ondervraagde juridische professionals van plan is uit te besteden, zijn documentautomatisering, juridische onderzoekstaken en analysetaken (49%) en contractopstelling en -beoordeling (48%). Met die aanpak verwachten kantoren en juridische afdelingen hun operationele efficiëntie te optimaliseren en uiteindelijk kosten te besparen.

Categorieën van werk waarvan juridische professionals verwachten dat ze aan alternatieve juridische dienstverleners worden toegewezen als gevolg van AI-technologie

	Juridische afdeling	Advocatenkantoor	Totaal
Documentautomatisering	58%	55%	57%
Juridisch onderzoek en analyse	52%	46%	49%
Contractopstelling en -beoordeling	54%	44%	48%

Besluit

Om efficiënter en effectiever zaken te doen, breiden juridische teams hun toolkits uit. Via GenAI hebben ze de mogelijkheid om workflows opnieuw te ontwerpen en hun personeelsbestand aan te passen en te optimaliseren. Kantoren hebben de kans om eventueel hun dienstverlening aan klanten te heroverwegen, inclusief het gebruik van alternatieve vergoedingsregelingen die afwijken van de traditionele juridische bedrijfsmodellen van het factureren per uur, inclusief factureerbare uren en personeelsopdrachten. Bovendien bieden alternatieve juridische dienstverleners aanvullende ad hoc hulp bij taken die minder duur zijn om uit te besteden.

Expert aan het woord

“AI-tools zullen onmiskenbaar een impact hebben op het juridische beroep, vooral in gebieden die worden gedreven door data, en – naarmate de tools verbeteren – zullen ze waarschijnlijk de tijd die aan routinetaken wordt besteed, verminderen. Maar er zal altijd behoefte zijn aan het professionele oordeel van advocaten.”

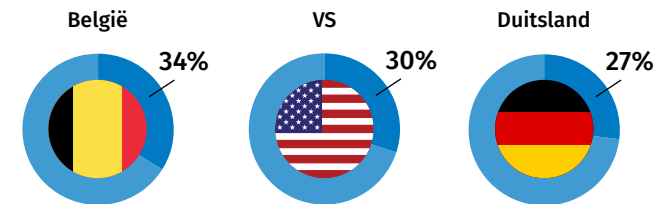
Janet LeVee

Vice President en Associate General Counsel,
Wolters Kluwer Legal & Regulatory

Landenfeitjes

Landen die de hoogste niveaus van aanzienlijke impact voorzien door AI-gedreven efficiëntie op de dominantie van het factureren per uur

Aantrekken van juridisch talent met salarispakket, cultuur en voortdurende scholing

Belangrijkste inzichten

- De vraag naar een gezonde work-lifebalance en competitieve salarispakketten hebben een aanzienlijke impact op talentbehoud- en aantrekkingsstrategieën in de juridische sector.
- Bij het zoeken naar nieuw juridisch talent is technologische expertise een belangrijke eigenschap van potentiële kandidaten voor juridische organisaties.
- De meerderheid van de juridische professionals heeft hun aantal dagen op kantoor aanzienlijk verhoogd, met een sterkere toename bij juridische afdelingen van bedrijven dan advocatenkantoren.

Het *Future Ready Lawyer Rapport 2024* biedt waardevolle inzichten in de werkplek vanuit zowel het perspectief van de werknemer als de werkgever.

Toen hen werd gevraagd welke belangrijke trends ze verwachten die invloed zullen hebben op advocatenkantoren en juridische afdelingen in de komende drie jaar, zei 73% van de deelnemers aan de enquête dat het vermogen om talent aan te trekken, te werven en te behouden van invloed zal zijn. Het goede nieuws is dat 80% van de respondenten zegt dat hun werkplek klaar is om aan die behoefte te voldoen.

Maar wat trekt juridisch talent precies aan? Drie gebieden springen er met name uit: 81% van de juridische professionals zegt dat een acceptabele work-lifebalance een cruciale factor is; 79% verwacht competitieve salarispakketten; en 79% wil professionele ontwikkeling en training.

Een opvallend verschil is dat advocatenkantoren als minder waarschijnlijk worden gezien dan juridische afdelingen om concurrerende compensatie aan te bieden - 74% versus 81%.

Expert aan het woord

“Advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven zouden zeker meer middelen moeten toewijzen, zowel qua tijd als financieel, aan ontwikkeling en training over teammanagement, leiderschap en emotionele intelligentie.”

Kamila Kurkowska

President en oprichter van de Women in Law Foundation

Buiten de drie belangrijkste gebieden zijn er nog verschillende andere factoren op de werkplek die de moeite waard zijn om op te merken.

Interessant is dat voor de werknemer ook werkcultuur als belangrijk wordt ervaren voor het aantrekken van juridisch talent: bijna driekwart (72%) van de respondenten zoekt naar diverse en inclusieve werkplekken, en 75% denkt dat hun organisatie zo'n omgeving bevordert.

Als het gaat om werving, evalueren werkgevers technologische expertise bij potentiële kandidaten anders: 78% van de juridische afdelingen van bedrijven versus 67% van de advocatenkantoren vindt dat een belangrijke eigenschap.

Tot slot legde de enquête over de hele wereld als verrassende trend bloot dat er een terugkeer naar kantoor bezig is. De meerderheid (73%) van de respondenten zegt dat hun personeel wordt verplicht om vier of meer dagen per week op kantoor te werken; dat is nog meer het geval bij juridische afdelingen van bedrijven (77%) dan bij advocatenkantoren (69%).

Expert aan het woord

“Met de toenemende integratie van technologie in de juridische praktijk is er een groeiende behoefte aan advocaten die bedreven zijn in cybersecurity, AI, blockchain en juridische technologie. Daarnaast is er een groeiende belangstelling voor professionals die vaardig zijn in het navigeren door technologie-gedreven juridische kwesties, zoals gegevensbescherming en intellectueel eigendom in het digitale tijdperk.”

Stefano Mele

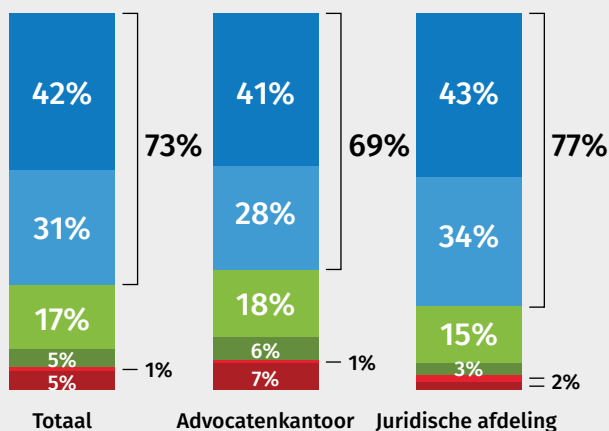
Partner, Gianni & Origoni

Besluit

Werven en behouden van personeel blijven topprioriteit voor zowel juridische professionals als hun werkgevers. Het aantrekken van toptalent vereist een alomvattende benadering. Als advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven hopen voorop te blijven in de strijd om talent, is het cruciaal om een acceptabele work-lifebalance, competitief salarispakket en continue professionele ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Bovendien helpt het bevorderen van een diverse en inclusieve werkomgeving om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Ondertussen moeten juridische professionals ervoor zorgen dat ze hun technologische vaardigheden aanscherpen en bereid zijn om terug te keren naar kantoor.

Aanwezigheid van personeel op kantoor versus op afstand

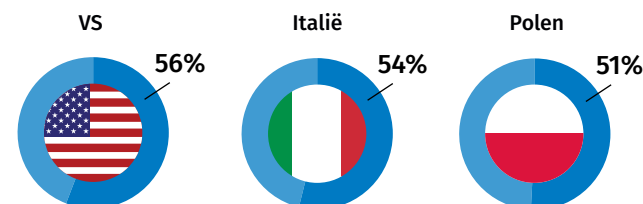
1 dag 2 dagen 3 dagen 4 dagen 5 dagen
Niet verplicht om op kantoor te werken

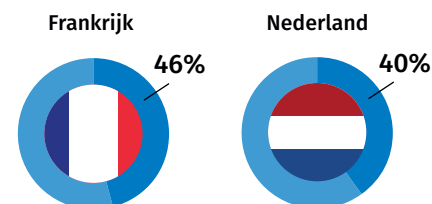
Landenfeitjes

Aantal dagen dat juridische professionals verplicht zijn om op kantoor te werken

Meer dan de helft van de medewerkers in de VS, Italië en Polen is verplicht om **vijf dagen** per week op kantoor te werken.

Bijna de helft van de werknemers in Frankrijk en Nederland moet **vier dagen** per week op kantoor werken.

De weg vinden in het ESG-landschap terwijl de vraag toeneemt

Belangrijkste inzichten

- ESG-zaken zijn nu centraal voor bedrijven en belanghebbenden, wat de vraag naar ESG-gerelateerde juridische expertise verhoogt.
- Advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven voelen beide de druk van een toenemende ESG-vraag, maar juridische afdelingen van bedrijven zijn beter voorbereid om die uitdaging aan te gaan.
- Juridische professionals moeten zich aanpassen aan de complexe reglementaire omgeving over ESG-overwegingen om relevant te blijven en om hun klanten beter van dienst te kunnen zijn.

ESG blijft een belangrijk onderwerp voor bedrijven en hun personeel, maar er zijn nuances. In het *Future Ready Lawyer Rapport 2024* ziet 68% van de ondervraagde juridische professionals - 77% op juridische afdelingen, 61% bij kantoren - een toegenomen vraag naar ESG-georiënteerde juridische expertise.

Hoe komt dat? De drie belangrijkste drijfveren zijn een steeds ingewikkelder mondiaal regelgevingssysteem, ESG-data-uitdagingen en verwachtingen rond ESG-normen.

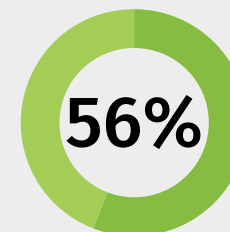
Ten eerste noemt de helft (50%) van alle respondenten toegenomen regelgevende eisen en de complexiteit van naleving als een belangrijke factor die de vraag naar ESG-diensten beïnvloedt.

Daarnaast wijst 42% van de deelnemers aan de enquête op uitdagingen met betrekking tot de kwaliteit en toegang van ESG-data, en 40% van alle respondenten zegt dat de toegenomen vraag naar diensten komt omdat werknemers in het algemeen de voorkeur geven aan bedrijven met hogere ESG-normen.

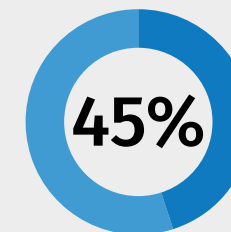
Hoe ga je daarmee om? De primaire reactie is het aanbieden van ESG-training aan bestaand juridisch personeel. Meer dan de helft (56%) van de juridische afdelingen van bedrijven en 45% van de advocatenkantoren biedt training aan bestaand personeel.

Juridische organisaties die ESG-training aanbieden aan bestaand personeel als reactie op toenemende ESG-eisen

Juridische afdeling

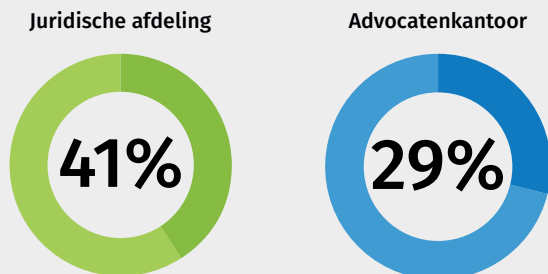
Advocatenkantoor

Andere maatregelen omvatten het ontwikkelen van interne beleidslijnen en richtlijnen voor ESG-naleving en het samenwerken met externe experts of consultants om aan ESG-verantwoordelijkheden te voldoen.

Daarnaast hebben 42% van de advocatenkantoren en 41% van de juridische afdelingen van bedrijven speciale ESG-afdelingen opgericht - gespecialiseerde eenheden die zich uitsluitend richten op ESG-kwesties, om geconcentreerde expertise en toegewijde middelen te waarborgen voor de specifieke behoeften van klanten.

Hoe voorbereid zijn juridische organisaties om aan de vraag van klanten naar ESG-diensten te voldoen?

Ondanks al die aanpassingsstrategieën is er een merkbare kloof in de voorbereiding: 41% van de juridische afdelingen van bedrijven zegt dat ze 'zeer goed voorbereid' zijn om de toename van ESG-eisen aan te pakken, vergeleken met 29% van de advocatenkantoren.

Expert aan het woord

"In-house juridische afdelingen zijn zeker voortrekkers in de juridische sector als het gaat om ESG. In zekere zin beïnvloeden zij advocatenkantoren, hun leveranciers, om ESG ook op te nemen in hun beleid."

Kamila Kurkowska

President en oprichter van de *Women in Law Foundation*

Besluit

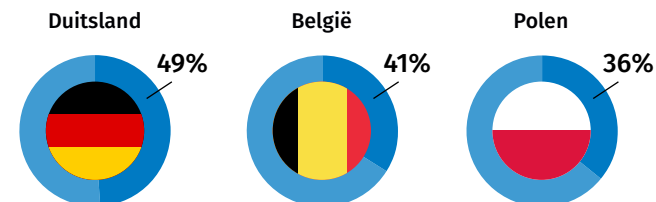
De toenemende vraag van de juridische sector om ESG-diensten te leveren lijkt meer te zijn dan een voorbijgaande trend - het vertegenwoordigt een fundamentele verschuiving in de manier waarop juridische diensten worden geleverd in een wereld die zich steeds meer bezighoudt met duurzaamheid, sociale verantwoordelijkheid en governance. Om hun cliënten beter van dienst te kunnen zijn, moeten juridische professionals zich richten op training, het opzetten van gespecialiseerde afdelingen en een grondig begrip van het zich ontwikkelende ESG-landschap. En er is zeker ruimte voor verbetering; 51% van alle respondenten zegt ESG-trainingen te geven aan bestaande juridische medewerkers (45% van de advocatenkantoren en 56% van de juridische afdelingen van bedrijven). Omgekeerd betekent dit dat ongeveer de helft deze training (nog) niet geeft.

Het is belangrijk om te beseffen dat ESG meer is dan een juridisch praktijkgebied. Van advocatenkantoren en bedrijfsjuridische afdelingen wordt nog steeds verwacht dat ze zich houden aan beleid en gewoonten op het gebied van duurzaamheid, maatschappelijke ethiek en diversiteit en inclusie, die allemaal voldoende ruimte bieden voor verdere verbetering en groei.

Landenfeitjes

Landen die zeer goed voorbereid zijn om aan de vraag van klanten naar ESG-diensten te voldoen

Conclusie

De vraag of juridische professionals klaar zijn voor de toekomst blijft relevant en boeiend, zelfs na zes jaar van *Future Ready Lawyer*-onderzoek. Deze zesde editie blijft een algemeen beeld geven van hoe advocaten zich door de jaren heen aanpassen aan technologische veranderingen, terwijl langzaam maar zeker de manier waarop ze werken verandert.

Het afgelopen jaar echter, nam GenAI de wereld en alle sectoren stormenderhand in, en opnieuw werden juridische professionals op de proef gesteld. Afgaand op de resultaten van het *Future Ready Lawyer Rapport 2024*, lijken ze sneller op de GenAI-trein te zijn gesprongen dan ze ooit eerder op nieuwe technologieën zijn gesprongen. Het is een veelbelovende ontwikkeling, die veel zegt over de wendbaarheid en het aanpassingsvermogen van juridische professionals. We kijken ernaar uit om deze trend te volgen, en vele andere die ongetwijfeld in de komende jaren zullen ontstaan. Het jaarlijkse *Future Ready Lawyer Rapport* zal dus zijn rol blijven spelen in de toekomst.

Experts aan het woord

Industriële vooraanstaanden uit Europa en de VS, bekend om hun innovatieve inzichten op het gebied van AI, talent, ESG en de transformatieve reis van de juridische sector, delen hun visie.

Q *Welke spelers of gebieden in de juridische sector zullen de meeste verstoringen ondervinden - ten goede of ten kwade - en waarom?*

Stefano Mele: Verschillende gebieden binnen de juridische sector staan de komende jaren voor aanzienlijke verstoringen, waaronder cybersecurityrecht.

In het cybersecurityrecht dwingt de toenemende frequentie en verfijning van cyberaanvallen, samen met de wildgroei aan datalekken, jurisdicties wereldwijd om hun regelgevende kaders te versterken. De opkomst van AI en het Internet of Things (IoT) compliceert dat landschap verder. Advocaten die gespecialiseerd zijn in cybersecurityrecht zullen zich continu moeten aanpassen aan nieuwe regelgeving om cliënten beter te ondersteunen bij het beschermen tegen criminele organisaties, spionageactiviteiten en door de staat gesteunde spelers.

Het vermogen om op die verstoringen te anticiperen en aan te passen zal het succes van juridische professionals in de komende jaren bepalen. Advocaten zullen wendbaar moeten blijven, continu hun kennis en vaardigheden moeten bijwerken en grensoverschrijdend samenwerken om hun weg te vinden in de complexiteit van die opkomende gebieden.

Q *Ziet u een toename in de digitale verwachtingen van klanten? Zo ja, op welke manieren ziet u dat als een uitdaging of een kans voor advocatenkantoren, of beide?*

Robert Ambrogio: Klanten zelf zijn digitaal vaardiger dan ooit tevoren, en het is logisch dat ze hetzelfde verwachten van hun advocatenkantoren. Om aan die verwachtingen te voldoen, is de grootste uitdaging voor advocatenkantoren het overwinnen van hun gebrek aan voorbereiding. Kantoren die technologie niet grondig hebben geadopteerd en geïntegreerd, zullen te maken krijgen met hogere implementatiekosten, mogelijk ontwrichtende integratieproblemen, hindernissen bij training en culturele weerstand van advocaten en personeel. Maar voor kantoren die al digitaal onderlegd zijn of die deze uitdagingen overwinnen, zijn de kansen aanzienlijk. Tech-savvy kantoren kunnen hun cliënten beter van dienst zijn, hun winstgevendheid beter sturen, hun sterke en zwakke punten beter begrijpen, de operationele efficiëntie beter sturen en zich als gevolg van dat alles beter positioneren voor concurrentievoordeel.

Q *Vindt u dat de juridische sector op gebied van digitalisering achterblijft tegenover andere sectoren, en wat zou daarvoor een reden kunnen zijn?*

Janet LeVee: Ik verwacht dat advocaten bedachtzaam en voorzichtig zullen zijn in hoe digitale technologieën worden geadopteerd en gebruikt. AI, net als andere digitale technologieën, kan tal van uitdagingen opleveren voor advocaten om aan te pakken, waaronder ethische overwegingen. Advocaten moeten zorgvuldig overwegen hoe AI-tools bijvoorbeeld kwesties van vertrouwelijkheid en advocaat-cliëntprivilege kunnen beïnvloeden.

Als interne juridisch adviseur wil ik dat externe raadgevers technologie benutten, vooral waar het de bottom line positief beïnvloedt - maar ik wil ook vertrouwen hebben dat raadgevers bedachtzaam zijn in hoe nieuwe technologieën worden gebruikt.

Maak kennis met de experts

Robert Ambrogio

Robert Ambrogio is een advocaat uit Massachusetts en journalist die al meer dan 20 jaar verslag doet over juridische technologie en het web, voornamelijk via zijn blog LawSitesBlog.com en nu ook zijn podcast LawNext.com.

Kamila Kurkowska

Kamila Kurkowska is een juridische coach en mentor voor vrouwelijke advocaten, en een academisch docent. Kamila behaalde een diploma van het *Leadership in Law Firms*-programma aan Harvard Law School en het *Lead*-programma aan Stanford University. Ze is de president en oprichter van de *Women in Law Foundation*. Kamila is een internationaal expert in innovatie, communicatie, marketing, diversiteit en nieuwe technologieën in de juridische sector.

Janet LeVee

Janet LeVee is Vice President en Associate General Counsel voor Wolters Kluwer Legal & Regulatory, waar ze de afgelopen 15 jaar heeft gewerkt als gewaardeerd juridisch adviseur. Janet brengt meer dan 30 jaar juridische ervaring met zich mee op een breed scala van commerciële kwesties, met een bijzondere focus op technologie-transacties.

Stefano Mele

Stefano Mele is een partner bij Gianni & Origoni in Rome, Italië, waar hij hoofd is van de afdelingen Cybersecurity & Space Economy Law en medeverantwoordelijk voor de afdeling Gegevensbescherming. Hij werkt op nationaal en internationaal niveau aan de politieke, strategische en juridische aspecten van de impact van technologieën op het leven van burgers, bedrijven en nationale veiligheid.

Experts aan het woord

Q **Verwacht u dat de bedrijfsmodellen van advocatenkantoren zullen veranderen als gevolg van technologieën zoals GenAI?**

Robert Ambrogì: Als GenAI iets heeft gegenereerd, is het speculatie over de dood van het uurtje factuur. Hoewel meldingen van de dood van het factureren per uur misschien sterk overdreven zijn, zoals Mark Twain zou hebben gezegd, is het onvermijdelijk dat GenAI de bedrijfsmodellen van kantoren op fundamentele manieren zal hervormen. Met AI die meer van de routinetaken van hun professionals uitvoert en meer van de complexe taken stroomlijnt, zullen meer advocatenkantoren overstappen van uurbasis naar alternatieve modellen zoals vaste tarieven, abonnementsdiensten of waardegebaseerde facturering. GenAI kan ook leiden tot verminderingen in overhead en personeelsbestand van kantoren, waardoor kantoren competitiever kunnen prijzen - en cliënten dat verwachten.

Q **Welke uitdagingen voorziet u voor juridische professionals bij het implementeren van GenAI in hun juridische werk?**

Robert Ambrogì: De grootste uitdaging die advocaten tegenkomen bij het implementeren van GenAI is angst - en die angst wordt veroorzaakt door een gebrek aan begrip. Ze vrezen dat AI hun banen zou kunnen bedreigen, te complex zou kunnen zijn om te leren, te gemakkelijk onnauwkeurige resultaten zou kunnen genereren, of hun naleving van ethische vereisten zou kunnen compromitteren. Managing partners van advocatenkantoren spelen een cruciale rol bij het helpen overwinnen van die angsten. Niet alleen moeten ze het goede voorbeeld geven, ze moeten ook programma's leiden om te informeren en op te leiden over AI, pilots creëren om advocaten de kans te geven AI te ervaren, en succesverhalen delen die de waarde van de technologie aantonen. Zoals bij elke technologie begint aanname aan de top, met een duidelijke visie en strategie.

Stefano Mele: Hoewel GenAI aanzienlijk potentieel heeft om de juridische praktijk te transformeren, brengt de implementatie ervan verschillende uitdagingen met zich mee die juridische professionals moeten aanpakken. Die uitdagingen omvatten onder meer het waarborgen van gegevensbescherming en -beveiliging, het beperken van vooroordelen, het verifiëren van de kwaliteit van AI-uitvoer, het handhaven van verantwoording en transparantie, het waarborgen van naleving van regelgeving en het opbouwen van vertrouwen van klanten.

Met betrekking tot gegevensbescherming en -beveiliging vereisen GenAI-systemen grote datasets om effectief te kunnen functioneren, vaak met gevoelige en vertrouwelijke informatie. Daarnaast zijn het beschermen van klantvertrouwelijkheid en het beveiligen van gegevens tegen inbreuken essentiële zorgen die moeten worden aangepakt.

Juridische professionals moeten ook waakzaam zijn bij het voorkomen dat AI vooroordelen versterkt in juridische besluitvorming. Het waarborgen van eerlijkheid en het vermijden van discriminerende uitkomsten vereist zorgvuldige selectie en preprocessing van trainingsdata, doorlopende monitoring en mogelijk de opname van vooroordelen-mitigerende technieken.

Omdat het regelgevingslandschap voor AI nog steeds evolueert met verschillende normen en vereisten in verschillende jurisdicties, moeten juridische professionals ook op de hoogte blijven van veranderingen in AI-regelgeving en ervoor zorgen dat hun AI-tools voldoen aan alle relevante wetten.

Ten slotte is het opbouwen van vertrouwen van klanten en het aantonen van de waarde van door AI verbeterde juridische diensten essentieel. Juridische professionals moeten de voordelen en beperkingen van AI duidelijk communiceren naar klanten, en er tegelijk voor zorgen dat het gebruik ervan de klantrelatie verbetert in plaats van ondermijnt.

Q **Op gebied van het 'winnen' of behouden van talent, wat ziet u dat de meest succesvolle organisaties doen?**

Kamila Kurkowska: Ik heb de indruk dat in de juridische sector werving en behoud van waardevolle werknemers een veel grotere uitdaging is voor advocatenkantoren dan bij in-house juridische afdelingen. Zeker, advocatenkantoren die succesvol zijn in dat gebied werven en beheren werknemers bewust en strategisch. Er is geen enkel profiel van de ideale kandidaat of werknemer. Het belangrijkste is dat het wervingsproces, en later het management van advocaten, consistent is met de bedrijfsstrategie van het kantoor. Helaas hebben veel advocatenkantoren niet eens een ontwikkelde en voorbereide bedrijfsstrategie, waardoor werving vaak willekeurig is en advocaten na korte tijd vertrekken. Een ander probleem is dat advocatenkantoren als silo's werken, waar elk team verschillende regels heeft voor het werven en behouden van werknemers.

Q **Wat raadt u organisaties aan om talent te 'winnen' of te behouden?**

Kamila Kurkowska: Advocatenkantoren en in-house juridische afdelingen zouden zeker meer middelen, zowel qua tijd als financieel, moeten toewijzen aan ontwikkeling en training over teammanagement, leiderschap en emotionele intelligentie. Advocaten zijn zeer veeleisende werknemers; intelligent, hongerig naar succes en feedback, maar opererend onder stress en hoge druk. Dat is geen gemakkelijke groep om te beheren en te motiveren. Managing partners van advocatenkantoren en in-house juridische afdelingen zouden kennis moeten opdoen van de beste experts in de markt en managing partners zouden zich op dit gebied moeten bijscholen.

Q **Acht u het waarschijnlijk dat GenAI de behoefte aan juridisch personeel zal verminderen?**

Robert Ambrogì: GenAI zal niet zozeer de behoefte aan juridisch personeel verminderen als wel het soort personeel dat nodig is beschikbaar. Zonder twijfel zal AI de behoefte verminderen aan personeel dat routinematig werk doet, zoals documentbeoordeling, due diligence review, en contractopstelling. Tegelijkertijd versnelt GenAI al de behoefte voor advocatenkantoren en juridische organisaties om een nieuwe generatie technologisch onderlegde professionals aan te nemen. Die organisaties zullen professionals moeten aannemen die specialisten zijn in gebieden zoals innovatie, AI en juridische technologie, data-analyse, cybersecurity en naleving, projectmanagement, procesmanagement en klantondersteuning. Dus hoewel sommige posities overbodig zullen worden, zullen veel nieuwe soorten posities essentieel worden.

Janet LeVee: Ik geloof niet dat GenAI op korte termijn een aanzienlijke vermindering van juridische banen zal veroorzaken. AI-tools zullen onmiskenbaar impact hebben op het juridische beroep, vooral in gebieden die worden gedreven door data, en — naarmate de tools verbeteren — zullen ze waarschijnlijk de tijd die aan routinetaken wordt besteed, verminderen. Maar er zal altijd behoefte zijn aan het professionele oordeel van advocaten. Met AI-tools zal de juridische beroepsgroep moeten overwegen hoe ze de volgende generaties advocaten het beste kunnen opleiden, aangezien die routinetaken ooit leermogelijkheden voor hen waren, en advocaten zullen ongetwijfeld wendbaarder moeten zijn in de toekomst.

Experts aan het woord

Stefano Mele: Het is zeer waarschijnlijk dat GenAI de behoefte aan bepaalde categorieën juridisch personeel aanzienlijk zal verminderen, met name wie zich bezighoudt met routinematige, repetitieve en arbeidsintensieve taken. Technologieën aangedreven door AI, zoals natuurlijke taalverwerking en machine learning-algoritmen, kunnen een breed scala aan juridische processen automatiseren. Dit omvat activiteiten zoals juridisch onderzoek, documentbeoordeling, contractopstelling, due diligence en e-discovery. De automatisering van die taken leidt niet alleen tot verhoogde efficiëntie, maar ook tot een vermindering van de vraag naar junior advocaten, paralegals en ondersteunend personeel die traditioneel die functies vervullen.

Het is echter belangrijk op te merken dat hoewel AI veel routinetaken kan uitvoeren, de behoefte aan bekwame juridische professionals die strategisch advies kunnen geven, complexe juridische oordelen kunnen vellen en genuanceerde klantrelaties kunnen beheren, sterk blijft. De juridische praktijk omvat een hoge mate van kritisch denken, emotionele intelligentie, ethisch oordeel en klantinteractie: allemaal gebieden waar menselijke expertise onmisbaar is.

Bovendien introduceert de implementatie van AI in de juridische praktijk nieuwe uitdagingen die menselijke supervisie vereisen, zoals het waarborgen van ethisch gebruik van AI, het omgaan met bezorgdheid over gegevensbescherming en het aanpakken van vooroordelen in AI-algoritmen.

Q *Hoe ziet u wervingstrends in de juridische sector zich ontwikkelen?*

Stefano Mele: Wervingstrends in de juridische sector ontwikkelen zich snel vanwege verschillende dynamische factoren, waaronder technologische vooruitgang, veranderende klantverwachtingen en de geglobaliseerde aard van de juridische praktijk.

Met de toenemende integratie van technologie in de juridische praktijk is er een groeiende behoefte aan advocaten die bedreven zijn in cybersecurity, AI, blockchain en juridische technologie. Daarnaast is er een groeiende belangstelling voor professionals die vaardig zijn in hun weg vinden in technologie-gedreven juridische kwesties, zoals gegevensbescherming en intellectueel eigendom in het digitale tijdperk.

De snelle ontwikkeling van nieuwe industrieën zoals cybersecurity, ruimte-economie, biotech en milieurecht creëert niches die gespecialiseerde juridische expertise vereisen. Die trend strekt zich ook uit tot traditionele velden die evolueren vanwege technologische invloeden, zoals fusies en overnames, privacy, intellectueel eigendom, gezondheidszorg, fintech en telecommunicatierecht.

Bovendien, naarmate de rol van advocaten zich uitbreidt van het geven van juridisch advies tot strategisch bedrijfsadvies, is er een grotere nadruk op het aannemen van individuen met sterke soft skills en zakelijke inzichten. Kantoren zoeken naar kandidaten die effectief kunnen communiceren, samenwerken en de bedrijfsdoelen van cliënten begrijpen. Vaardigheden in onderhandeling, leiderschap en klantenrelatiebeheer worden steeds meer gewaardeerd.

Q *Hybride werken is gebruikelijk, maar veel werkgevers willen mensen weer fulltime op kantoor. Hoe ziet u dit heen-en-weer getrek zich ontwikkelen in de juridische sector?*

Janet LeVee: De uitoefening van het beroep van advocaat kan tijdsintensief zijn, en flexibel kunnen kiezen waar je werkt, kan een positieve invloed hebben op de work-lifebalance. Toch moeten jonge advocaten de waarde van werken op kantoor erkennen; training en kansen die mogelijk een invloed hebben op promotie zijn soms een gevolg van op het juiste moment op de juiste plaats zijn. Ik weet niet wie de "touwtrekwedstrijd" zal winnen, maar ik hoop dat de juridische sector als geheel niet terugvalt.

Q *Wat zijn de implicaties van het toenemende belang van ESG voor de juridische sector?*

Kamila Kurkowska: Ik heb de indruk dat hoewel advocatenkantoren beginnen met het adviseren van cliënten op het gebied van ESG, ze dat onderwerp nog niet volledig hebben aangepakt binnen hun eigen activiteiten. Vooral als we het hebben over de "S" van "Sociaal," die mensen omvat, werknemers, beseffen advocatenkantoren nog niet hoe belangrijk mensen, en meer precies werknemers, zijn. Er wordt veel gepraat over diversiteit, maar er wordt niet genoeg gedaan rond inclusie en uitzonderlijk weinig over gelijkheid.

Q *Hoe ziet u dat advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven reageren op het toenemende belang van ESG?*

Kamila Kurkowska: In-house juridische afdelingen zijn zeker voortrekkers in de juridische sector als het gaat om ESG. In zekere zin beïnvloeden zij advocatenkantoren, hun leveranciers, om ESG ook op te nemen in hun beleid. Ik wacht op het moment waarop ESG een belangrijk onderdeel wordt van de bedrijfsstrategie voor veel advocatenkantoren.

Wolters Kluwer Legal & Regulatory

Wolters Kluwer Legal & Regulatory – een divisie van Wolters Kluwer – is een toonaangevende aanbieder van juridische en nalevingsoplossingen die professionals in staat stellen hun productiviteit en prestaties te verbeteren, risico's te beperken en betere resultaten te behalen.

Wolters Kluwer (WKL) is een wereldleider in informatie, software en diensten voor professionals in de gezondheidszorg, belasting- en boekhoudkunde, financiële en bedrijfsnaleving, juridische en regelgevende zaken, en bedrijfsvoering en ESG. We helpen onze klanten elke dag cruciale beslissingen te nemen door het bieden van deskundige oplossingen die diepgaande domeinkennis combineren met gespecialiseerde technologie en diensten. Wolters Kluwer rapporteerde in 2023 een jaaromzet van € 5,6 miljard. De groep bedient klanten in meer dan 180 landen, heeft activiteiten in meer dan 40 landen en telt ongeveer 21.400 medewerkers wereldwijd. Het bedrijf is gevestigd in Alphen aan den Rijn, Nederland.

© 2024 Wolters Kluwer N.V. en/of haar dochtermaatschappijen, licentiegevers en auteurs. Alle rechten voorbehouden. Tekst en datamining en training van AI en vergelijkbare technologieën is niet toegestaan.

Over de *Future Ready Lawyer Survey 2024*

De *Future Ready Lawyer Survey 2024* van de Legal & Regulatory divisie van Wolters Kluwer omvatte kwantitatieve interviews met 712 advocaten van advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven in de VS en negen Europese landen – Duitsland, Nederland, het Verenigd Koninkrijk, België, Frankrijk, Italië, Spanje, Polen en Hongarije – om te onderzoeken hoe klantverwachtingen, technologie en markttrends de toekomst van het juridische beroep beïnvloeden en hoe juridische organisaties hierop voorbereid zijn. De enquête werd online uitgevoerd voor Wolters Kluwer door een toonaangevend internationaal onderzoeksbureau van 6 mei tot 28 mei 2024.

Methodologie

Dit rapport bevat de resultaten van de *Future Ready Lawyer Survey 2024* – een actueel en diepgaand perspectief op advocatenkantoren en juridische afdelingen van bedrijven, met inzichten van 712 juridische professionals in de VS en negen Europese landen – namelijk Duitsland, Nederland, het Verenigd Koninkrijk, België, Frankrijk, Italië, Spanje, Polen en Hongarije. De enquête onderzoekt kwesties en trends die van invloed zijn op de toekomst van de advocatuur, terwijl organisaties zich aanpassen aan een nieuwe wereld van digitale transformatie. Deze zesde editie van het jaarlijkse rapport biedt ook het perspectief van juridische experts over deze onderwerpen.

→ Voor mediavragen: FRL@woltersklower.com